

VERBÁLNÍ ČÁST PŘIJÍMACÍ ZKOUŠKY DO PRIMY GJK – 1. termín: 19. 4. 2022

Pozorně si přečti následující texty a vyřeš úkoly 1 – 9. Správná / nejužitečnější je vždy jen jedna odpověď. Celkem můžeš získat 10 bodů.

text A

1. Proč se pořád válčí? ptala se malá Anna, Sebastiánova dcera, když začala rozumět složitějším příběhům. Sebastián najednou vyděsilo, že malé Anně skutečně vypráví jen o válce, o ničem jiném než o válce, přitom už se psal rok 1921; skutečně ji už dva roky učil jen to, co by se mohlo za války hodit, a vychovával ji jako vojáka.

Proč se pořád válčí? otočila k němu hlavu a stihla vyslovit otázku v okamžiku, kdy kůň letěl přes šípkový keř. Kůň dopadá předníma nohama na zem. Sebastián se hodně zaklání, aby Annu v tom švihy nepraštil bradou do obličeje. Anna otáčí hlavu zpátky a znovu se dívá dopředu. Řítí se přes kopce. Nečeká příliš rychlou odpověď – začíná se podobat Anně, své mámě.

Anna má za úkol zapamatovat si vše, co cestou vidí. A pak všechno co nejpřesněji převyprávět. A navíc vyjmenovat pozice, které by si vybrala ke střelbě, a místa, kde může číhat nepřítel. Je to taková dětská hra, taková základní škola.

2. (...)

3. Už na podzim roku 1914 se Jalovečtí rozhodli, že tahle válka není pro ně. Oni náleží do střední Evropy a nic jiného je už zajímat nemusí. Ale když válčí Sever s Jihem a Východ se Západem, střetávají se převážně ve střední Evropě – tam, kde jsou Karpaty a horské řeky. Nejhorší, co se může v takové době stát, je ocitnout se v pozici civilního obyvatelstva Karpat nebo jiného strategicky důležitého bodu na půlkilometrové topografické mapě.

A tak Lukač rozhodl: Jalovec musí zmizet. A vysázel kolem něj keře rakytníku, které za několik týdnů vyrostly tak (všichni kvůli tomu museli kopat skutečný obranný systém s několika řadami zákopů a průchodů, jako by celé město hrálo starou dětskou bojkovskou hru na krtku, ale jenom tak, ujistil je Lukač, vyroste rakytník rychle, do výšky, hustě a semkne svoje větve nad tajnými cestičkami), že město nebylo vidět ani z jedné hory. Z křovin trčel jenom viadukt, na kterém kdysi žili Jináci. Nanosili sem všechen střelný prach, co byl ve městě. Vyskládali ho na mostě. Ve všech domech otevřeli okna a Sebastián do prachu vystřelil zápalnou kulku. Most nadskočil, vznesl se, kameny se ve vzduchu smíchaly a rozdrobily a na město se snesl jenom písek – všechen naráz.

text B

Přicházíme pak s Allou na hlavní náměstí. Tady už je lidí víc. Všichni na sobě mají pracovní oblečení a tahají zbytky stromů, školní lavice, židle, další nese poničenou školní tabuli... pobíhají jako mravenci kolem místního gymnázia, jež ruská raketa minulý týden proměnila v hromadu trosek.

„Bylo to ráno v osm hodin, výbuch jako prase, nikdy by mě nenapadlo, že se to může stát. Ještě před měsícem jsem tamhle v třetím patře seděl ve třídě,“ říká mi dvanáctiletý Mykola, který se přišel podívat a dělá si zde selfie. Z oken s vysypanými skly visí cáry školních map. I mapa Ukrajiny. **Bude ještě někdy aktuální?** Ptám se sama sebe. Tady se to ale nesmí říkat. Všichni se navzájem zdraví slovy „sláva Ukrajině“ a utvrzují se o brzkém vítězství nad putinovským Ruskem. Chápu to.

1. Text A je nejspíše:

- odborný text z učebnice vlastivědy nebo zeměpisu.
- umělecký text (část povídky nebo románu).
- aktuální novinová zpráva.
- osobní vzpomínka autora.

2. Annina otázka Proč se pořád válčí?

- reaguje na válku v letech 1914 – 1921.
- se dvakrát opakuje, protože otec neslyší.
- zůstane navždy bez odpovědi.
- je zřejmě důsledkem otcovy výchovy.

3. V části textu A, kterou jsme vynechali, viz (...):

- autor pravděpodobně píše o událostech po roce 1921.
- už pravděpodobně nevystupuje Sebastian a Anna.
- autor pravděpodobně píše o místě, kde otec a dcera žijí.
- autor zřejmě zveřejňuje svůj deník.

4. Z textu A vyplývá, že:

- Anna navštěvuje základní školu.
- Annina matka zemřela.
- Sebastian s Annou jedou na jednom koni.
- Sebastian neposlechl Lukače.

9. Z TEXTU B vypiš dvě přirovnání a vysvětli co nejpřesněji, co v daném kontextu znamenají. (za 2 body)**5. Kterým ze spojovacích výrazů lze ve zvýrazněném souvětí nahradit spojku když tak, aby se význam sdělení nezměnil?**

- protože,
- li,
- přestože,
- kde.

6. Která z možností obsahuje pouze slova s jedním kořenem (slovním základem)?

- nikdy, nenapadlo, nesmí, navzájem,
- podívat, dvanáctiletý, kolem, přišel,
- půlkilometrové, převážně, pozice, proměnila,
- otočila, okamžik, otázka, obličeje.

7. Autorka textu B:

- je na místě už týden.
- se co nejlépe snaží zprostředkovat, co na místě vidí a slyší.
- hodnotí chování místních lidí.
- si myslí, že Ukrajina nezvítězí.

8. Otázka v textu B Bude ještě někdy aktuální? v daném kontextu neznamená:

- Bude se podle ní ještě někdy učit?
- Zůstane Ukrajina v dnešních hranicích?
- Bude ještě někdy potřebná?
- Půjde potrháná mapa opravit?

